

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 25. junija 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 71.

Ureditev naših trgovinskih odnošajev z inozemstvom.

I.

V letošnje leto spadajo trgovinska pogajanja z državami, ki so za našo zunanjo trgovino najvažnejšega pomena in ki zavzemajo v našem izvozu in uvozu prva mesta. Prva so pričela pogajanja s Čehoslovaško republiko 20. januarja v Pragi in sicer za dodaten sporazum k splošni jugoslovansko-čehoslovaški trgovski in plovbeni pogodbi, ki je bila sklenjena dne 14. novembra 1928 in ki je stopila 15. novembra 1929 v veljavo. Ta pogodba je imela trajati tri leta, tako da bi potekla še le sredi novembra 1932. leta. Do posebnega carinsko-tarifnega sporazuma v letu 1928 ni prišlo, ker ste se obe državi raje zadovoljevali s tem, da se po klavzuli največjih ugodnosti poslužujete koncesij, ki so jih uživale tretje države. Tako se je Čehoslovaška pri uvozu k nam lahko koristila z jugoslovansko-italijansko pogodbo, z jugoslovansko-avstrijsko pogodbo, z jugoslovansko-nemško ter jugoslovansko-francosko, jugoslovansko-belgijsko in končno jugoslovansko-angleško pogodbo, v katerih se nahaja veliko število znižanih carinskih postavk, posebno za tekstilno blago, ki igra za češki eksport glavno vlogo. Nasprotno pa se je Jugoslavija mogla posluževati in še to samo do gotove meje carinskih popustov iz tarifne pogodbe med Čehoslovaško in Madžarsko, ki je vsebovala v glavnem agrarne in živinorejske produkte, torej blago, ki pride za izvoz iz agrarne Jugoslavije na Češko v večjem obsegu v poštev. Le do gotove mere pravim, ker je uvoz teh produktov kontingentiran. Ko je vsled splošne svetovne gospodarske krize postal tudi položaj čehoslovaškega kmeta lani vedno težavnejši, se je morala čehoslovaška odločiti, da izvede povišanje uvoznih carin za kmetijske produkte in živino. V tem pa jo je ovirala trgovinska pogodba z Madžarsko. Zato je bila Čehoslovaška primorana lanske jeseni odpovedati to pogodbo in ker so se pogajanja za obnovo pogodbe razbila, je s 15. decembrom nastopilo med obema državama brezpogodbno stanje. Ker je bil trgovinski promet med Madžarsko in Čehoslovaško neprimerno močnejši kakor pa je blagovni promet med Jugoslavijo in CSR, je pomenil ta dogodek težko preizkušnjo za obe državi.

Brepogodbno stanje pa ni zadelo porazno samo izvoza agrarnih produktov iz Madžarske na Češko, marveč je v občutni meri zadelo tudi naš izvoz, ker po visokih avtonomnih postavkah ni bilo več mogoče z uspehom uveljaviti se na čeških tržiščih in ker pogodba z Romunijo, ki je stopila septembra v veljavo, ne vsebuje za agrarne produkte niti zdaleka onih popustov, ki bi mogli nadomestiti madžarsko pogodbo. Nastala je torej potreba, da se v interesu našega izvoza trgovinska pogodba iz leta 1928 dopolni še s posebnim carinsko tarifnim delom, tako da se vsaj našim glavnim izvoznim predmetom, v kolikor jih Češka sploh uvažja, zagotovi čim nižje uvozne carine. Ta potreba je bila tem večja, ker je naša trgovinska bilanca s Čehoslovaško izredno pasivna in je pasivni saldo v naše breme pri tem bil od leta do leta večji. Dočim je znašal v letu 1926 ne cele pol milijarde dinarjev, se je leta 1929 povišal že na 904 milijone dinarjev in je v letu 1930 dosegel po čehoslovaški statistiki skoro milijardo čehoslovaških kron. To stanje je nastopilo vsled tega, ker je vrednost našega iz-

voza na Češko od leta 1926 padla od 938.7 milijona dinarjev do leta 1929 torej v toku treh let na 425.9 milijona dinarjev, t. j. za preko pol milijarde ali 55 odstotkov. Nasprotno pa je v istem času češki uvoz v našo državo nazadovale za 98 milijonov dinarjev, pa tudi to le na videz, ker se je ob tem času preselilo mnogo tekstilnih industrij iz Čehoslovaške k nam tako, da to zmanjšanje njihovega importa v Jugoslavijo, ne pomeni za plačilno bilanco nikake dejanske izgube.

V tem položaju so mogla imeti pogajanja s Čehoslovaško edino to svrhu, da bi se s tarifnim sporazumom omogočilo povečanje našega izvoza agrarnih produktov na Češko, da bi se naša medsebojna trgovinska bilanca pričela vsaj nekoliko boljšati. Vsakomur je jasno, da se tega ne da doseči samo s tarifno pogodbo, marveč da se je treba za pojačanje izvoza prilagoditi tržnim cenam in zahtevam glede kvalitete blaga, da je treba razviti za izvoz propagando, organizirati trajna zastopstva in imeti dobro informativno službo. S tem seveda nočemo omalovaževati pomena dobre tarifne pogodbe posebno glede na trgovinsko politiko, ki jo prakticira CSR.

V samih tarifnih pogajanjih pa je oteževalo položaj dejstvo, da obstoja v Češki minimaliziranje carin za žito in za živino in da se po zakonu teh carin pod minimalne postavke ne sme znižati niti jih pogodbno vezati. Baš na te agrarne produkte so na Češkem carine zelo komplicirane in se dopolnjujejo z gibljivimi dodatki, ki jih na primer naša carinska tarifa ne pozna. Na Češkem se uporablja uvozna carino kot resnični regulator cen in je zato urejena tako, da se, kadar poraste cena živini preko gotove meje, avtomatično zniža ter obratno poveča, ako padejo cene živini. Na ta način je sicer varovana stabilnost cen na domačem tržišču, naša izvozna trgovina pa je v takih prilikah vedno v veliki nesigurnosti. Poleg tega ima Čehoslovaška — kakor rečeno — za gotove vrste blaga še kontingentiran uvoz, česar tudi naša uvozna trgovina ne pozna.

Čehoslovaška stoji v naši izvozni trgovini na prvem mestu s 17.6 % uvoza, dočim participira na našem izvozu na četrtem mestu le z 8.2 % izvoza. Uloga, ki jo igra Jugoslavija v zunanji trgovini Čehoslovaške pa je zaenkrat še znatno manjša. Mi smo udeleženci na češkem uvozu samo z 2.4 % in na izvozu pa z 4.5 %. Skoro v isti meri, kakor Jugoslavija participira na češki zunanji trgovini Romunija, dočim je udeležba Poljske in Madžarske znatno večja.

Že iz teh kratkih razlaganj sledi, da izgledi za uspešna carinsko-tarifna pogajanja s Čehoslovaško niso bili baš ugodni in je zato toliko večjega pomena, da je prišlo do sporazuma, ki se ga splošno označuje kot razmeroma do- brega.

Gospodarstvo v Dravski banovini interesira v tem sporazumu posebno sadje, hmelj, prešiči, čreva, vino, siri, nadalje tudi vseh pet industrijskih produktov, ki so bili poleg agrarnih pridelkov predmet pogajanj, namreč strojni izvečki, likane, elektrodi, ferosilicij in kalcijev cianamid. Za navedene predmete smo dosegli deloma carinska znižanja, deloma pa vezanje veljavni carinskih postavk, tako da se

ne bodo mogle tekom pogodbene dobe avtonomno povečati.

Nasprotno so bile za uvoz v Jugoslavijo pogodbeno dogovorjene carine na cikorijo, pivo, bombaževе tkanine, platno, volneno blago, nekatere vrste pozamentarije, usnje, porcelan, stekleno posodo, železno galanterijo in godbene instrumente. Pri tekstilih in usnju so bile vezane sedanje carine, znatne popuste pa se je dovolilo za porcelan, pivo in godala. Mora se priznati, da je Čehoslovaška pokazala mnogo razumevanja za potrebo razvoja in zaščite industrije v Jugoslaviji in da je tekom pogajanj v tem oziru revidirala ponovno stališče glede svojih zahtev in tako omogočila, da je prišlo do sporazuma, o katerem pričakujemo, da bo našo trgovinsko bilanco s Čehoslovaško, če bodo naši izvozniki krogi razvili primer- no aktivnost, lahko znatno zboljšal.

Naš izvoz na Češko ovirajo predvsem visoke tovarnine. In zato nam sosedne agrarne države Poljska, Madžarska in Romunija, ki imajo za 300 do 400 km krajšo pot do najvažnejših čeških tržišč lahko uspešno konkurirajo. Zato je tem večjega pomena, da je stopila s 1. decembrom lanskega leta v veljavo direktna tarifa za promet med Jugoslavijo in Čehoslovaško, ki nudi za direktno pošiljatve v vagonih tovornih znatnejše tarifne popuste. Tako je uspešno storjen začetek tudi v tej smeri, ki lahko pospeševalno vpliva na gospodarske slike obeh držav.

Za Jugoslavijo je važen veterinarski sporazum, ki je bil sklenjen obenem s carinsko-tarifno pogodbo. Ta sporazum je za nas tem važnejši, ker je Čehoslovaška prva dežela, ki ne meji neposredno na Jugoslavijo, kar znatno komplicira ureditev veterinarskih vprašanj.

Pod utisom nestalnosti razmer in trgovinske politike, ki vlada sedaj v celi Evropi, je ta pogodba sklenjena na nedoločen čas s polletnim odpovednim rokom tako, da se lahko, če bi nastala potreba, že meseca decembra t. l. odpove. Ne glede na ta odpovedni rok pa ima vsaka država pravico, ako bi se vsled izpremembe carinskih tarif položaj, v vzajemnih gospodarskih odnošajih bistveno izpremenil, da zahteva pričetek takojšnjih pogajanj, da se zopet vzpostavi ravnotežje na oni podlagi, na kateri se je sklepala tarifna pogodba. Tako so torej tudi v tem oziru dane vse kavele, ki izključujejo presenečenja, a vendar kljub pogodbenemu stanju ne izključujejo obema prijateljskima državama polno svobodo akcije v carinski politiki.

DVA KMETIJSKA PRAVILNIKA.

Za izvrševanje zakona o likvidaciji veleposestev v naši kraljevini je izdelan pravilnik, ki bo v kratkem objavljen. Dalje se v ministrstvu za kmetijstvo dokončuje izdelava pravilnika o ustanavljanju kmetijskih šol v vseh važnejših centrih naše države. Pravilnik bo določal trajanje šolskega obiska, program dela, državno kontrolo in državno pomoč za kmetijske šole.

* * *

OBILICA DENARJA V ŠVICI.

Prirastek hranilnih vlog v Švici je znašal v preteklem letu 478 milijonov frankov, prirastek depozitov v obliki obligacij 450 milijonov. Na koncu leta 1930 so dosegle vloge pri švicarskih bankah v obliki trdno obrestljivih naložnih vrednot in hranilnih vlog skoraj 11.500 milijonov frankov, to je na glavo prebivalca 2812 frankov. Število v Švici protokoliranih delniških družb je naraslo za 1214 na 13.756 z minimalno glav- nico 8750 milijonov frankov.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Tajniško poročilo.

(Referent g. J. Kaiser.)

(Nadaljevanje.)

II. Gibanje cen v letu 1930.

Že početek leta 1930 se je zdelo, da prehajamo v abnormalne prilike ter da kriza ne bo prehodnega značaja. — V vseh panogah trgovskega prometa moramo zaznamovati znatno padanje cen; nazadovale pa je poleg tega pri skoraj vseh vrstah obratov tudi poslovni promet.

Najtočnejše zrcalo težavnega položaja trgovstva nam nudi primerjava indeksnih števil v letu 1928, 1929 in 1930.

Povprečni indeks cen na debelo za glavne gospodarske panoge je znašal:

	1928	1929	1930
Poljski pridelki	1854	1032	808
Živina in živin. proizvodi	1657	1516	1292
Sadje	1110	1444	1040
Stavbni material	1530	1575	1358
Kolonijalno blago	1288	1228	1081
Industrijski proizvodi	1700	1685	1471
Totalni indeks	1523	1413	1175

z drugimi besedami povedano:

Poljski pridelki so padli od 1854 točk v letu 1928 na 808 točk v letu 1930, to je za 1046 točk, odnosno 129.4%.

Živina in živinski proizvodi so padli od 1657 točk v letu 1928 na 1292 točk, to je za 365 točk, odnosno 28.2%.

Sadje je padlo od 1110 točk 1929 na 1040 točk 1930, to je za 70 točk, odnosno 6.7%.

Stavbni material je padel od 1530 na 1358 točk, to je za 172 točk, oziroma 12.6%.

Kolonijalno blago od 1288 na 1081 točk, odnosno za 207 točk, oziroma 19.2 odstotka.

Totalni indeks je padel od 1523 točk na 1175 točk, to je 348 točk, odnosno 29.6%.

V teh številkah so točno ponazorjene vse težke posledice položaja našega trgovstva v minulem letu.

Zlasti je bil občuten padec cen agrarnih proizvodov. Naša pšenica je stala 1923 povprečno 430—450 Din za 100 kg, 1928: 237.50 Din, 1929: 209 Din, 1930 pa le še 147.50 Din, tako da je dosegla predvojno ceno.

Nasprotno pa je padla cena koruze celo pod predvojno ceno in sicer od 235 do 260 Din v letu 1923, na 248 Din v letu 1928, 118 Din 1929 in 87.50 Din leta 1930.

Ta veliki padec cen agrarnih proizvodov je povzročil veliko nazadovanje kupne moči, ker se temu padcu sorazmerno niso znižali tudi industrijski proizvodi. Dohodek našega kmeta je padel zato od 3414 Din v letu 1928 na prilično 2600 Din v letu 1930.

Prav tako je doživela lani katastrofalen polom v cenah lesna trgovina.

V preteklem letu je padel izvoz vseh vrst lesa za 495.539 ton, odnosno po vrednosti za 376.571.169 Din, to je za 20.6%. Zmanjšana potreba po lesu, še bolj pa brezobzirna konkurenca ruskega dumpinga so povlekle za seboj rapiden padec cen tako, da je znašala cena proti koncu lanskega leta za 1 m³ hrastovih hlodov 600—800 Din napram 1200 do 1800 Din v letu 1929, to je za 18 odstotkov.

Vagon bukovih drv: 1800 do 1900 Din napram 2400 do 2600 Din 1929. Padec 26 odstotkov.

Oglje: 6000 do 7500 Din. Padeč 19 odstotkov.

Les kaže torej v splošnem 15 do 25% padeč.

Opadanje izvoza lesa in padeč cen je tudi močno vplivalo na kupno moč kmeta, kateremu je tvoril gozd edino premoženjsko rezervo. V letošnjem letu pa se je položaj še znatno poslabšal.

V ostalih strokah, kakor n. pr. kolonijalni je znašal padeč cen pri večini predmetov 5 do 20 odstotkov.

Tako neugodno stanje za naše gospodarstvo važnih panog se je pa z vso težo preneslo na trgovino in moremo torej v dokajšnji meri iskati vzroke težkemu gospodarskemu položaju v velikem nazadovanju in nestabilnosti cen.

III. Iz gospodarskega položaja poedinih trgovskih strok.

Ce hočemo orisati v glavnih potezah gospodarski položaj poedinih trgovskih strok s stališča, v koliko je bilo zanje preteklo leto ugodno ali neugodno, tedaj je potrebno, da se pomudimo na prvem mestu pri lesni trgovini.

V Dravski banovini je 40% površine poraščene z gozdom in predstavlja torej les v našem gospodarstvu važno postavko. To bogastvo na lesu se je pokazalo tudi v velikem številu trgovcev z lesom. Leta 1926 je bilo prijaviteljnih trgovcev z lesom, lesnimi produkti in lesnim ogljem 1660. L. 1927 je poraslo stanje na 1710 in znašalo 1928: 1735, 1929: 1793, pa se je v l. 1930, torej v času nastopa ostre krize, znižalo na 1751 podjetij. To število je za sedanje gospodarske prilike vsekakor previsoko, pa je zato ob oslabilnem eksportu lesa položaj v naši lesni trgovini tem težavnejši.

V tej stroki je nastopila depresija spomladi 1930 in zdelo se je, da bo prehodnega značaja brez težkih posledic. Že jeseni pa se je depresija poostрила in statistični podatki v izvozu in cenah lesu so postajali vedno vznemirnejši. Kot vzrok tega kritičnega stanja se je navažal tedaj zlasti ruski dumping, ki je zmedel vse evropsko lesno tržišče. Z velikimi težavami si je naša lesna trgovina pridobila mesta na nem. in angleškem trgu, ki ga pa že pričetek krize radi rapidnega padanja cen in ostre konkurence ni mogla obdržati. Navezana je bila skoraj izključno na Italijo, kamor pa je osobito v tekočem letu posegla Sovjetska Rusija s svojim lesom, ki je po zadnjih poročilih za povprečno 40% cenejši od našega. Poleg te velike in momentane izpremembe položaja na lesnem trgu, pa je vedno bolj stopalo v ospredje vprašanje tarif. Z primernim znižanjem tarif je hotelo lesno trgovstvo raztezati svojo konkurenčno zmožnost, ki je ob rapidnem padcu cen popolnoma odpovedala. Ministrstvo za šume in rudnike je prešlo sicer na reševanje te krize, a žal, ni načelo nobenega vprašanja, ki je za solidno slovensko lesno trgovino bitnega pomena, to je na dovolitev najširših tarifnih in fiskalnih ugodnosti našim lesnim izvoznikom.

Leto 1930 je bilo torej za lesno trgovino usodno leto; nastop depresije in prehod v krizo z vsemi posledicami, ki jih spremlja tak pojav. Položaj se je letos še znatno poslabšal, kajti izvoz je padel v prvem tromesečju za 45% napram prvemu tromesečju lanskega leta.

(Dalje prihodnjik.)

Izvoz sadja v Čehoslovaško.

V bratislavskem časopisju je izšla sledeča notica:

Jugoslovanski konzulat v Bratislavi opozarja vse češkoslovaške uvoznike sadja, da se je letos sadje v Jugoslaviji odlično obneslo in da vse izgleda, da bo posebne kvalitete ter pri tem zelo poceni, s čemur bo mogoče uspešna konkurenca tujemu sadju. Z otvoritvijo eksportne plovbe med Beogradom in Bratislavo s pomočjo tovornih ladij Jugoslovanske rečne plovbe je dana češkoslovaškim uvoznikom prilika, da uvozijo sadje iz Jugoslavije v Bratislavo v nepolnih 30. urah, a iz bližnjih krajev ob Donavi še prej in to po tarifi, katere ne bodo nikjer na drugem kraju dobili. Konzulat še opominja, da je z ozirom na naknadno trgovinsko po-

Statistika je potrebna vsakemu trgovskemu podjetju.

Pod tem naslovom priobčuje »Trgovinski glasnik« članek iz problemov svobodne trgovine, katerega radi aktualnosti v glavnem podajamo:

Kakor je v vsakem trgovskem podjetju potrebno knjigovodstvo, ki daje pregled čez ves obrat, v prav isti meri je tudi potrebna statistika, ki nudi podobne koristi.

Ce vodi trgovec svoj obrat ne da bi upošteval rezultate, ki mu jih statistika daje, pomeni to, da vodi obrat ne da bi računal pri tem s činjenicami, ki odločilno vplivajo na uspeh njegovih poslov. Pregovor pravi: znati pomeni predvidevati, a predvidevati je mogoče le tedaj, če poznamo vse ono, s čemur moramo pri trgovanju računati; baš to nam pa nudi statistika.

Operirati pa je treba s statističnimi podatki ne mogoče enega tedna, pač pa za daljšo dobo, ker le tako je mogoče doznati vpliv vseh činjenic.

Razen tega pa statistika ni samo ogledalo poslovanja in sredstvo za predvidevanje, nego je tudi orodje za izvajanje racionalizacije. Statistika nam kaže vse hibe kakega podjetja ter nam tako kaže pot za izboljšanje organizacije in racionalizacijo poslovanja.

Kaj more statistika vsebovati?

1. operacije pri nakupovanju za vsak oddelek podjetja;
2. dnevno prodajo po oddelkih;
3. dnevno prodajo vsakega pomočnika;
4. čist donos vsakega blaga;
5. čist donos vsakega oddelka;
6. naknadni stroški, s podblagovno detajlizacijo;
7. stanje skladišča po mesecih in oddelkih;
8. tempo obratovanja z vsakim blagom;
9. povpraševanje po blagu, katerega se ne prodaja;
10. blago, katero leži v obratovalnici in skladišču dalje časa neprodano;
11. kreditno sposobnost klientov;
12. zadolženost klientov;

Občni zbor Zveze denarnih in zavarovalnih zavodov.

V soboto 20. t. m. je imela Zveza denarnih in zavarovalnih zavodov kraljevine Jugoslavije v Zagrebu svoj redni občni zbor. Na tem občnem zboru je bil izvoljen v upravni odbor te največje in najmočnejše organizacije denarnih zavodov tudi dr. Ivan Slokar, generalni direktor Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Po občnem zboru se je vršila seja upravnega odbora, na kateri je bil dr. Slokar izvoljen za podpredsednika poleg Gjorgija Velislavljevića, generalnega ravnatelja Srpske banke v Zagrebu. Predsednik Zveze je dr. Branko Pliverić, generalni ravnatelj Prve hrvatske štedionice v Zagrebu. Izvolitev dr. Slokarja za podpredsednika te odlične organizacije je znamenje ugleda, ki ga uživa ne samo v Dravski banovini, ampak tudi v Zagrebu. Njegova zasluga je, da se še stvarjajo enotni bančni pogoji, veljavni za območje društva bančnih zavodov v Dravski banovini, kakor tudi za področje Zveze v Zagrebu. To vprašanje je ogromnega pomena za celokupno narodno gospodarstvo, ker samo z enotnim sistemom bančnih kondicij, enotno ureditvijo obrestne mere, s strogo kontrolo in evidenco kreditov se more specijalno v časih težke gospodarske depresije doseči ozdravljenje in okrepitev gospodarstva. Vsi uvidevni krogi ga bodo pri tem podpirali.

godbo carina na uvoz sadja iz Jugoslavije zelo znižana in za gotovo sadje celo svobodna.

Konzulat Jugoslavije v Bratislavi daje radevolje češkoslovaškim uvoznikom seznam jugoslovanskih izvoznikov sadja, prosi le, da se mu sporoči, za katero vrsto sadja se interesirajo in za sadje iz katere jugoslovanske pokrajine.

13. stroške za reklamo, v zvezi s prodajo reklamiranega blaga;

14. delovanje trgovskih potnikov;

15. pomočniško osebje (stroški za njega, njegove delavnosti itd.).

Materijal za statistične podatke nam dajejo pri dobri organizaciji knjige in zapiski. Paziti je treba na to, da je zlasti statistika prodaje čim natančnejša, kajti vsak trgovina živi od prodaje in podatki prodanega blaga služijo za presojo, koliko blaga se bo še prodalo.

Razdeliti pa je treba statistične podatke časovno in sicer najbolje po mesecih in nato po letih, da se dajo primerjati na ista razdobja preteklega leta.

Važna pa je tudi krajevna razdelitev, da je potem mogoče razdeliti bolj smotreno trgovske potnike.

Pri sestavi statistike je najbolje, da se poslužujemo grafične metode, ker ta nam na prvi pogled nudi jasn pregled za daljšo dobo let.

Statistika prodaje je kakor smo rekli najvažnejše. Zlasti je treba pri tem opazovati stanje cen in množino prodanega blaga, kajti često je možno pri nižjih cenah doseči večji dobiček.

Statistika prodaje naj se dopolni še s statistiko »neprodaje«, t. j. s statistiko onega blaga, katerega ni mogoče prodati.

Statistika nakupa nam mora dati odgovor na vprašanje, kdaj naj se kupi, kaj naj se kupi, koliko, od koga in po kateri ceni.

Statistika stanja skladišča je v tesni zvezi z obema ter je prav tako važna. Obstoja pa v vednem inventariziranju blaga. Ako se pokaže, da gotovo blago leži v skladišču dalje časa kot običajno, je treba poiskati vzroke in jih po možnosti odpraviti.

Statistika naknadnih stroškov ima velik pomen za celo podjetje. To so stroški, ki ne sestavljajo skupno vrednost prodanega blaga, pač pa naknadne izdatke, katere je treba združiti s kupnimi izdatki, če hočemo dobiti polno prodajno vrednost blaga. — Ti naknadni stroški padajo na celo podjetje ter jih je treba razporediti po posameznem blagu, z ozirom na njegov promet.

Ce pokaže analiza neobičajno velike naknadne stroške na gotovo blago, je to znak, da se podjetje v tem pogledu vodi neracionalno.

Tako lahko statistiko imenujemo kazipot trgovca.

OTVORITEV NOVIH TELEFONSKIH RELACIJ.

Od 25. maja t. l. naprej so otvorene sledeče telefonske relacije:

1. Sv. Janez ob Boh. jezeru—Česke Budějovice. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 5-40 zl. fr., to je 59-40 Din.

2. Sv. Janez ob Boh. jezeru—Praha, Plzen, Liberec, Mariáské Lazne in Karlovy Vary. Pristojbina za navadno govorilno enoto v vseh teh relacijah znaša 6 zl. fr., to je 66 Din.

Od 10. junija t. l. naprej je otvoren telefonski promet Šmartno pri Litiji—Trst. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 1-80 zl. fr. ali 19-80 Din.

Šmartno pri Litiji—Graz in Šmartno pri Litiji—Dunaj. Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Šmartno pri Litiji—Graz je 2-70 zl. fr. ali 29-70 Din, v relaciji Šmartno pri Litiji—Dunaj pa 3-45 zl. fr. ali 37-95 Din.

Od 15. junija t. l. naprej je otvoren telefonski promet Sv. Jurij ob Taboru—Dunaj. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 3-45 zl. fr. ali 37-95 Din. Pogovori se morajo usmerjati preko Maribora in Graza.

Od 1. junija t. l. naprej je otvoren telefonski promet Oplotnica—Trst. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 2-25 zl. fr. ali 24-75 Din.

Od 1. junija t. l. naprej je otvoren telefonski promet Ortnek—Trst. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 1-80 zl. fr. ali 19-80 Din.

Od 20. maja t. l. naprej je otvoren telefonski promet Oplotnica—Graz in Wien. Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Oplotnica—Graz znaša 2-70 zl. fr., to je 29-70 Din, v relaciji Oplotnica—Wien pa 3-45 zl. fr., to je 37-50 Din.

Naročajte in podprajte
»TRGOVSKI LIST«!

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je izkazan v izkazu Narodne banke od 15. t. m. s 4615 milijoni dinarjev.

Državna Hipotekarna banka (centrala Beograd) izkazuje z 31. majem 2272 milijonov dinarjev posojil na posestva in 490 milijonov dinarjev občinskih posojil; bilančna vsota je navedena s 4263 milijoni dinarjev.

Za dve novi železniški progi (v okolišju Požarevca) je kralj podpisal zadevni zakon.

Mednarodni borzni indeks je padel v preteklem tednu nadalje na 54.3% (koniec leta 1927. = 100) in je s tem nazadoval proti letošnjemu maksimumu v marcu za 23.3%, torej v treh mesecih skoraj za četrtino.

Parker Gilbert je bil izvoljen za predsednika Bankers Trust Co.

Hooverjevo naznanilo, o katerem je poročalo dnevno časopisje, je pognalo na vse borzah delnice močno navzgor; tako beremo tudi o dvigu cene srebra v Šanghaju ter svile, bombaža in riža v Tokio.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaži oblike, klobuke itd. Škrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Pravo ozadje Hooverjeve poslanice vidijo v depresiji ameriškega gospodarstva, ki je v najozji zvezi s svetovno krizo.

Družba Brown Boveri v Baselu bo razdelila 8% dividendo; lani je bila 9%.

Hranilne vloge v Ogrski, ki so dolgo časa padale, so začele zopet polagoma rasti.

Večina hranilnih bank v Newyorku je znižala obrestno mero od 4 na 3½%, kar je najnižja obrestna mera zadnjega desetletja.

Cena železnih izdelkov v USA je pričela rasti; tako beremo med drugim o Bethlehem Steel Corp., da je zvišala cenovne jeklenih plošč za 1 do 5 dolarjev pri toni.

Čslov. kartel žice se bo razšel, ker se ni posrečilo doseči sporazuma v kvotnih zahtevah članov. Kartel, ki obstoji že več kot 40 let, poteče z 31. decembrom t. l.

Ruski bombaž prodira v Evropi čim dalje bolj; uvoz v Nemčijo n. pr. je bil v prvem letošnjem četrtletju šestkrat tako velik kot lani v isti dobi. S tem se predružači položaj mednarodnega trga surovega bombaža in se zdi, da se obrača ravno evropska tekstilna industrija k predelovanju ruskega bombaža.

Franoske kolonije so udeležene na izvozu in uvozu Francije tudi sedaj šele s ca. 12%.

Zakon o likvidaciji agrarne reforme v Jugoslaviji je kralj podpisal in bo stopil sedaj v veljavo; posebne določbe urejajo lastninske razmere Italijanov v Dalmaciji ter razlastitev ogrskih posestnikov v Vojvodini itd.

Križanje pšenice in rži bi moglo dati po poskusih prof. Tschermaka nove vrste, ki bi združevale plodovitost pšenice s skromnostjo rži. Na ta način bi se na primer dal rešiti rženi problem Nemčije.

Insolventna tvrdka Zwieback na Dunaju je zaprosila za otvoritev sodnega poravnalnega postopanja; ponuja 35%. Pasiva znašajo 1,700.000 šilingov.

Izgleda petrolejske industrije označa Cadman, predsednik upravnega sveta Anglo Persian Co, kot zelo slabe. Znižanje cen je bilo preveliko, da bi moglo biti kompenzirano po prihrankih v obratnih stroških.

Anglo Persian Oil Co je imela v preteklem letu 4,650.000 funtov čistega dobička (leto prej 5,200.000) in razdeljuje 10% dividendo. Produkcija leta 1930. je znašala 6 milijonov ton.

Jesenska blagovna potreba USA letos ne bo tako velika kot je bila sicer in bo v poznem poletju in v pričetku jeseni izostalo običajno sezijsko poživiljenje.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posedno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendencia razen Curiha in Budimpešte spremenljiva.

Tudi pretečeni teden je zaključil na ljubljanski borzi z razmeroma visokim deviznim prometom od preko osemnajst in pol milijona dinarjev, kar nas navdaja z upanjem, da bo dosedanja kupčijska živahnost trajala tudi še v prihodnje dneve.

Poedini borzni sestanki minolega tedna so dosegli takle dnevni promet (številke v oklepajih značijo blago Narodne banke): ponedeljek (15. t. m.) 5.417 milij. Din (3.691 milij. Din), prevladovali so zaključki v Londonu in v Pragi; to je bil obenem najvišje doseženi dnevni devizni promet v zadnjem tednu; dalje je zaključil torkov borzni sestanek z znatno manjšim prometom 3.097 milij. Din (2.609 milij. Din) in sta zopet prevladovala London ter Praga; v sredo (17. t. m.) je bila devizna kupčija dokaj živahnost — očitno radi nekoliko ustaljenejših tečajev — in je sestanek zaključil s približno štiri in tričetrt milij. Din (3.909 milij. Din) ter je bilo zlasti posredovanjem Narodne banke nabavljenega (poleg Londona) veliko Curiha nalik četrtkovemu borzemu sestanku, kjer so zopet prevladovali zaključki predvsem v teh dveh devizah, toda baš tega dne je bil opravljeni devizni promet 2.242 milij. Din (1.551 milij. Din) najmanjši v preteklem tednu. V petek je bil nekaj živahnosti promet ter je bilo prodano odnoso kupljeno deviz za preko tri milijone dinarjev (2.183 milij. Din), pri čemer sta tvorila gros zaključkov zopet London in Curih.

Vsled privatne ponudbe je bilo perfektuiranih zaključkov v celem za 4.658 milij. dinarjev, od tega največ Londona (1.936 milij. Din), Trsta (930 tisoč Din), nekaj manje Dunaja (708 tisoč Din), Newyorka (532 tisoč Din) in deloma Curiha (377 tisoč Din), dočim je pretežni del zaključkov omogočila šele intervencija Narodne banke, ki je dala za več kot trinajst in pol milij. dinarjev deviznega blaga in sicer največ Londona (3.463 milij. Din), Curiha (3.400 milijonov dinarjev), dokaj manje Berlina (2.426 milij. Din), Prage (2.327 milij. dinarjev), med tem ko je dala Dunaja le za 1.5 milij. Din, Newyorka za 761 tisoč dinarjev, za tem pa še par zaključkov Pariza.

V primeri s predzadnjim tednom ne kaže devizna tečajnica minolega tedna nikakih bistvenih izprememb, kajti Budimpešta in Curih sta bila skozi ves teden trgovana na isti tečajni bazi, t. j. 9.874 oziroma 1096.80 nalik Dunaju (7.9354) in Trstu (295.61 za denar, — 295.76 za blago) z edino razliko, da je tečaj Dunaja v sredo nekoliko višji (7.9376), a Trsta v četrtek (dne 18. t. m.) 295.55, tedaj za nekaj točk nižji. Berlin je skozi vse borzne dneve stalno nazadoval, beležil v torek in v sredo 13.405 — tedaj najnižje, v četrtek pa 13.415, t. j. najvišje v prošlem tednu nalik Newyorku in Pragi z edino izjemo, da je prvi od ponedeljka (56.39) na petek (56.38) za malenkost popustil in v četrtek dosegel najnižjo tečajno točko (56.37) zadnjega tedna; Praga je notirala 15. t. m. 167.35 (najvišji dnevni tečaj), 19. t. m. 167.32, vmesno pa je bila trgovana po najnižje doseženem tečaju 167.27. Nasprotno je Amsterdam tekom minolega tedna osciliral za par točk, beležil najnižje v ponedeljek (22.73), najvišje (22.745) pa v sredo ter bil brez prometa slično kot Bruselj, ki je od ponedeljka (7.8619) na petek (7.8644) stalno tendiral navzgor z manjšimi vmesnimi oscilacijami — ter Pariz, čigar najnižji intervencijski tečaj (221.17) je bil zabeležen dne 15. in 18. t. m., a njegov najvišji tečaj 221.28 je bil dosežen šele na zadnji borzni dan prejšnjega tedna. — Notica Londona (274.78) je bila na prvih treh borzskih sestankih enaka, zatem je tečaj nekoliko popustil (274.72 najnižji tečaj), na

petek pa se znatno okrepil do najvišje dosežene tečajne točke (274.80) v zadnjem tednu. Promet v tej devizi je bil pa največji na bazi intervencijskega tečaja prvih sestankov, t. j. 274.78.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tečaji vseh na tukajšnji borzi beleženih efektov so tekom zadnjega tedna ostali brez izprememb. Po delnicah Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo je bilo skozi ves minoli teden močno povpraševanje in je ta papir notiral na vse borzne dneve 195.— Din za denar.

V Blairovih posojilih ni bilo prometa in je bil tečaj za 8% 91.—, za 7% pa 81.— na vseh borzskih sestankih pretečenega tedna.

Edini zaključek je bil zabeležen 15. t. m. v delnicah Kranjske industrijske družbe, Jesenice in sicer po 304.— dinarjev.

Lesno tržišče.

Tendencia mlačna.

Pretečeni teden v lesni trgovini ne moremo zaznamovati nikakršnih bistvenih sprememb. V splošnem moramo ugotoviti, da so manjši obrati produkcije, če ne že popolnoma ustavili, vsekakor pa znatno reducirali. Stare zaloge se le počasi izžerpavajo. Trami se po večini iščejo le po gotovih dimenzijah. V mehkem lesu gre večinoma III., ki se proda boljše doma kot v izvozu. Za izvoz pride v poštev le I. II. paralelno blago. V drvah je v zadnjem času bolj živahno. Cene pa se še niso zboljšale. Isto velja za oglje. V trdem lesu je kupčija slaba.

Povpraševanja.

Bukovi testoni, 20 mm debeline, 2/3 širokih, 11/3 ozkih: cena fob Sušak. 2000 m³ jamskega lesa, od 2 do 6 m dolžine, od 12 do 16 cm debeline, smreka, jelka in mecesen, po možnosti suho blago. — Cena franko vagon nakladalna postaja z navedbo iste in z označbo teže m³. Cena naj se glasi za 100 kg in za 1 m³.

150 m³ desk, smreka, jelka, paralelnih, ostrorobih, očeljenih, 12 mm debeline, od 70 cm naprej in sicer: 0.70, 1.40, 2.10, 2.80, 3.50 in 4.20 m, širine od 8 cm naprej, vendar čim manj 8 in 9 cm širine. Dobava do 20. julija t. l. Ponudbe franko vagon nakladalna postaja.

Bukovi čisti (neti) testoni, franko vagon Sušak pristanišče.

1 vagon bukovih moralov, I.—II., ostrorobih, 58 mm, natančnih, z določitvijo nekaj blaga od 70 do 70 mm debeline. Dolžina od 70 cm naprej. Navesti ceno franko meja Postojna in težo m³.

Slavonska parjena bukovina, zbrana, I. do II. kvaliteta. Navesti je debeline in širine. Dolžine do 5 m, označiti percentualnost od 3 do 5 m, katerih naj bi bilo več kot ostalih. Od 1 do 1.90 m po možnosti izključiti, event. se tolerira nekaj malega. Medija širine naj bi bila preko 20 cm, blago samo slavonske proveniencije, obrobjeno. — Cene navesti za I. zase, za II. zase in za I.—II. skupaj, franko meja via Postojna tranzit.

Bukovina, samo slavonske proveniencije, I.—II. kvalitete, zbrano blago, navesti je percentualnost I. in II., debeline, dolžine, širine. Cena franko meja Postojna tranzit.

60 m³ bukovih obrobjenih plohov, suhih: 10 m³ 28 mm, 35 m³ 38 mm, 5 m³ 58 mm, 5 m³ 78 mm, 5 m³ 98 mm, skupaj 60 m³, I.—II., fiksna dolžina 2.25 m, od 16 cm naprej. Cena fob Sušak.

Bukovi tavoloni, neobrobjeni, naravni, 28, 38, 58, 68 mm, I.—II., od 2 m naprej, od 18 cm naprej. Cena fob Sušak.

1 vagon hrastovih tavolonov, neobrobjenih, suhih, dolžina od 2 m naprej; navesti je treba dimenzije in težo m³, kakor tudi ceno franko meja via Postojna tranzit.

Tečaj 24. junija 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.76
Berlin 1 M	13.415	13.445
Berlin 1 belga	—	7.875
Budimpešta 1 pengő	—	9.8767
Curih 100 fr.	1095.30	1098.30
Dunaj 1 šiling	7.9303	7.9603
London 1 funt	—	275.16
Newyork 1 dolar	—	56.425
Pariz 100 fr.	—	221.45
Praga 100 kron	167.03	167.83
Trst 100 lir	295.88	296.03

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev v Ljubljani razglasa: Trgovine v ponedeljek, dne 29. t. m. na praznik Sv. Petra in Pavla bodo vsled sklepa širše seje gremija trgovcev v Ljubljani cel dan zaprte. Z ozirom na prihod ameriških izletnikov v Ljubljano in poziva narodnega izseljeniškega odbora priporoča gremij vsem gg. šefom, da dajo po možnosti svojim nastavljenecem v petek, dne 26. t. m. ob 2. uri prosto, da se morejo udeležiti sprejema ameriških rojakov. Načelstvo.

Sreski gremij trgovcev v Celju vabi na VIII. redni letni občni zbor Sreskega gremija trgovcev v Celju, ki se bo vršil v četrtek, dne 2. julija 1931. v restavraciji »Narodnega doma« v Celju. Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 3. Poslovno poročilo: a) tajniško, b) blagajniško, c) preglednikov. 4. Proračun za l. 1931. 5. Poročilo strokovnih sekcij. 6. Poročilo društva »Trgovskih kolegij«. 7. Samostojni predlogi. 8. Slučajnosti. Začetek zborovanja ob 8. uri predpoldne! Gremijalni zbor tvorijo v smislu § 16., III. odstavka gremijalnih pravil le odposlanci, ker ni na dnevnem redu volitev gremijalnega načelstva in drugih vprašanj, o katerih bi morali sklepati vsi člani. V smislu § 17. pravil je zbor sklepčen, ako je ob določeni uri navzočih 30% odposlancev, v nasprotnem slučaju se vrši eno uro kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih odposlancev. — Predsednik: Viktor Pilih l. r.

Za soboslikarska

pleskarska in črkoslikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska 6

TEČAJ ZA MIZARSKO LUZENJE V KONJICAH.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani naznanja, da se vrši za mizarje in mizarске pomočnike tečaj za luženje lesa v Konjicah v soboto in nedeljo 11. in 12. julija t. l. Dosedaj se je prijavilo 19 udeležencev, sprejme pa se jih še 10, ki se morejo prijaviti še ob pričetku tečaja 11. julija ob 8. uri zjutraj v delavnici mizarškega mojstra Franceta Založnika. Vsak udeleženec mora prinesiti s seboj deščice, brušene z vodo, v dimenzijah 10x12 cm in debeline 6 do 12 mm (masivne ali furnirane, in sicer 3 komade češnjavega, 3 hrušovega, 5 bukovavega, 5 jelševega, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa.

Dobava-prodaja

Nabava štirih vagonov papirja. Dravska poštna direkcija v Ljubljani razpisuje na dan 10. julija t. l. ob 11. uri drugo licitacijo za dobavo papirja po istih pogojih kot se je vršila prva licitacija. Licitacija bo v sobi št. 42. Najkasneje do 10. na dan licitacije je položiti kavicjo (domači 10%, inozemci 20%) pri pomožnem uradu, kjer se lahko kupijo pogoji.

MOČNO PADANJE ANGLEŠKEGA EKSPORTA.

V funtih izračunjen je znašal angleški izvoz v evropske dežele v prvem četrtletju 1929 56.590.000 funtov, l. 1930 55.144.000, l. 1931 37.898.000 funtov. Izvoz v izvencvropske dežele je znašal v imenovanih dobah 42.915.000, 35.728.000 in 21.004.000 funtov, v dežele Britanskega imperija 81.662.000, 73.260.000 in 44.445.000 funtov. Skupaj 181.167.000, 164.132.000 in samo 103.347.000 funtov. Torej izreden padec.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

Carinski posrednik ni za to postavljen, da vstvarja tihotapske fonde, marveč je postavljen kot neutralen organ, da istočasno štiti interese svojih klijentov in interese države, vsled česar je vsako kaznjevanje v primerih nejasnih predpisov neopravičeno. Ob času, ko je izrekla kazen, ni finančna direkcija še ugotovila niti raziskala vseh okolnosti od početka prijave robe do izdajanja odloka car. sveta, ker bi ona drugače morala priti do zaključka, da se je deklarant ob prijavi nahajal v prav težkem položaju v ožgled okolnosti, da so bile iste oblasti v nejasnosti glede pravilne tarifacije. V takem primeru je bila edina dolžnost direkcije, da izterja razliko na carini, oprosti deklaranta vsake odgovornosti z ozirom na nejasnost predpisov, ne pa da ga kratkomalo kazni z ogromno vsoto 39.390 Din na podstavi suhih členov car. zakona.

Ne vpustivši se v razmotrivanje utemeljenosti v pritožbi iznešenih protirazlogov in dokazovanj mojega pravnega postopanja, je finančno ministrstvo prijavljeno pritožbo odklonilo iz razloga, »što sam svojom prijavo oštedio državnu kasu sumom preko 1 DIN«; da sem »tom svojom radnjom učinio krivicu predvidjenu u čl. 166 car. zak., s kojim je zakonskim članom utvrđena i sankcija za istu, to da sam dužan i snositi i posledice za ovakvu svoju protizakonitu radnju.«

Proti takemu rešenju sem vložil tožbo na državni svet ter v njej obojito poudarjal sledeče momente:

a) Po razpisu Cbr. 29299/25 t. 19. se pri uporabi uvozne tarife mora popolnoma držati objašnjenj komentarja k car. tarifi, v koliko ta objašnjenja niso protivna besedilu nove uvozne tarife tudi tedaj, ako bi se številke nove tarife ne ujemale s številkami stare. Dočim je pa v novi tarifi steklena posoda posebej naimeenovana pod tar. št. 521, spadala in podrazumevala se je ta posoda v stari tarifi pod tar. št. 510. Temu konsekventno mora objašnjenje k tar. št. 510 komentarja veljati tudi za sedanjo tar. št. 521. To objašnjenje komentarja pa predvideva izrečno, »da se šuplje staklo samo sa prostim napisom (fabričkom markom)« ne carini vsled tega po višji stopnji te tarifne številke. V izpodbijanem rešenju se pa z ničemur nista ovrгла moja trditev in prepričanje, da je namreč rečeno objašnjenje še zmirom v veljavi ter da se dosledno mora po njem tudi postopati. Saj isto do sedaj ni bilo še preklicano niti se je spreminilo! Naravno je torej, da je deklarant, sledeč temu objašnjenju, robo prijavil tako, kakor je smatral da je prav prijavljena. Očitno je potemtakem, da je utrditev kvalifikacije predmetne robe z odlokom car. sveta — protivna komentarju k car. tarifi. Ako je pa tako, se pač ta odločba ne sme porabiti za konkretne slučaje; tem manj se pa sme taka po zakonu neosnovana odločba uporabiti kot razlog za kaznenje po car. zakonu.

S to odločbo se je faktično v našem primeru formalno edinole zaključil tarifarni spor o uporabi pravilne številke car. tarife. Ta spor so začeli pritegnjeni car. uradniki 10. maja 1930, ker so bili mnenja: aa) da se roba ima cariniti po tar. št. 521/1 d. Carinarnica je pa pri nadpregledu bila deklarantovega mnenja ter je ugotovila, da se roba carini: bb) po tar. št. 521/1b. Na deklarantovo prošnjo je car. biro o isti robi 16. V. 1930 izdal merodajno mnenje, da se roba ima cariniti: cc) po tar. št. 521/2. In to prav na deklarantovo pritožbo in zahtevo carinarnice je car. svet izdal 4. julija 1930 odločbo, dd) da se ima cariniti po tar. št. 521/1d à 50 Din. Iz vsega poteka tega postopanja je torej očito, da si iste carinske oblasti, ki so merodajne za upo-

rabo car. tarife, niso bile na jasnem, katera stopnja v tarifi naj se uporabi. V vprašanju so pa bile štiri različne tarifacije.

Razvidi se iz gornjega, da je končno odločil car. svet, da se ima uporabiti tar. št. 521/1 d, a tudi to je protivno objašnjenjem komentarija in šele po preteku — dveh mesecev! Če so si pa same merodajne oblasti na nejasnem o tarifaciji in če iste oblasti izdajo končno odločbo, ki se očitno protivi veljavnim objašnjenjem v komentarju, kako se pač more na tako »činjenico« zasnovati krivična odgovornost — deklaranta za krivdo iz čl. 166 car. zakona? S svojim dolgotrajnim izsledovanjem in dokončanjem spornega postopka so pač šele 4. VII. 1930 merodajne car. oblasti prišle edinole do zaključka, katera tarifna stopnja se ima uporabiti!

Na samo okolnost, da so te odločujoče oblasti bile »različnega mišljenja«, se pač ne more bazirati obsolno rešenje za — deklaranta in za prijavo, ki jo je ta predložil dva meseca prej!

b) Vdahnjena marka na tej posodi pa v istini ne predstavlja nikakega reliefnega okraska, dobljenega z vdahnjem v kalupo, kakor to trdi car. svet v svoji odločbi, marveč ona predstavlja samo pristno navadno — tvorniško marko, ki jo komentar izrečno predvideva in katera ne vpliva na carinjenje po višji stopnji. Dokaz temu je, da je ta marka internacionalno vpisana pod št. 34669 et 34670 od 7. II. 1924 v »Les marques internationales« pri Bureau International de la Propriété Industrielle. Ker je pa naša država pristopila v Madridski konvenciji z dne 14. IV. 1891., je že od 26. II. 1921 naprej vzela nase vse obveznosti in dolžnosti iz te konvencije. Odločba car. sveta v našem slučaju je torej poleg drugega tudi v očitnem nasprotju z mednarodno prevzetimi obveznostmi, ker prikrajšuje in ne uvaža mednarodne zaščite te marke.

c) Konstatiram, da je carinarnica vse do tega spora isto robo do sedaj zmirom carinila po tar. št. 521/1b ter me utrjevala v mojem pravilnem mišljenju. Tega dejstva niso carinske oblasti niti preiskale niti razveljavile.

d) Državni svet je v mnogoštevilnih presodbah že večkrat odločil, da se za kaznivost krivic po car. zakonu mora predpostaviti, da je podana zlohotna namera oškodovati državo. Iz spredaj navedenega je jasno, da v našem primeru take namere niti ni moglo biti, niti so je oblasti v poteku postopanja kakorkoli dognale.

Državni svet je z odločbo št. 7107 z dne 10. marca 1931 o tem spornem predmetu v IV. oddeljenju razsodil kakor sledi:

»Državni svet... našao je, da je tužilac kaznjen po čl. 166 c. z., zbog toga što je prijavio carinarnici 3820 kg posudja kao stakleno posudje obično belo providno iz br. 521/1b uvozne tarife, dok da je zvaničnim pregledom i stručnim ispitivanjem nadjeno da je 3460 kg stakleno posudje, koje je duvanjem u kalupima dobilo reljefne ukrase, iz br. 521/g uvozne tarife. — Medjutim, kako se vidi iz rešenja Ljubljanske carinarnice br. 12544 od 15. V. 1930, taj »ukras« pretpostavlja zaštitna marka fabrike u obliku jagode sa natpisom »Week«. Ta marka ne može se po svoji nameni smatrati kao ukras, niti bi po tome imala potpasti pod br. 521/1g uvozne tarife. Ali ni sam reljefni ukras nije dovoljan da se stakleno posudje carini po tar. 521/1g, jer je u tome stavu predvidjeno stakleno posudje, koje je duvanjem u kalupima dobilo reljefne ukrase i brazdatu ili zrnatu površinu. Prema tome reljefni ukras nije odvojen od takve površine, pa stakleno posudje treba da ima obe te obrade da bi se moglo cariniti po br. 521/1g s obzirom na zakonski tekst tarife. — U br. 521 uvozne tarife nije predvidjen slučaj kao što je ovaj ovdje. Samo je u trećem stavu primedbe propisano da neće uticati na carinjenje uduvani natpisi bez reljefa. Ali ni taj deo primedbe ne može ovdje a contrario poslužiti kao osnov za netačnu prijavu, jer je na posudju pored natpisa bila i zaštitna marka u obliku jagode reljefno izradjena, a sam natpis nije bio reljefan. Prema tome, tarifski tekst za ovaj slučaj nije jasan pa je zbog toga deklarant i prijavio robu imajući u vidu komentarsko objašnjenje uz br. 510 tarife, po kome fabrička marka nije imala uticaja na carinjenje stakla.

Iz svega napred izloženog jasno proizlazi da deklarant nije učinio netačnu prijavu po naimenovanju robe u tarifi, a gdje nema takve prijave, izključena je i primena čl. 166 car. zak. A što se sporno posudje ima cariniti po br. 521/1g na osnovu odluke Ministra financija o kvalifikaciji robe i primeni tarife, to nije razlog da se deklarant kazni za netačnu prijavu, pošto za nju nije ni bilo podloge u tarifskom tekstu.

S toga je Državni svet presudio, da se poništi rešenje Ministra financija br. 31463/IV od 1. IX. 1930.

S to konačno odločbo zadeva pa še ni končana, ker ni še razvidno, kak-

šno stališče zavzame ministarstvo v pogledu definitivne tarifacije osporene robe in glede na naraslo ležarino, ki je vsled dolgotrajnosti osporovalnega procesa že — bajno visoka.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU
dne 15. junija 1931.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. 16 do 18 Din, II. 12—14, III. 8—10, jezika svežega 16—20, vampov 5—10, pljuč 4 do 8, ledvic 16—18, možganov 20, parkljev 4—5, vimena 5—10, loja 2—11.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 25 do 35 Din, II. 12—20, jetr 20—25, pljuč 16—20 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 14 do 25, sala 14—15, črevne masti 10, pljuč 8—10, jetr 8—12, ledvic 20, glave 8—10, nog 6—7, slanine sveže 12—15, papricirane 18—20, prekajene 18—20, masti 15—18, prekajenega mesa 16—24, gnjati 23—28, prekajenih nog 6—7, prekajenega jezika 18—30, prekajene glave 8 do 10 Din.

Drobnica: 1 kg kozličjega mesa Din 22, en kozliček 50—95.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 20 do 32, debrecinskih 14—25, brunšviških 16 do 20, pariških 24—25, posebnih 24 do 25, safalad 24—25, hrenovk 25—28, kranjskih 32—35, 1 kom. prekajenih 4 do 5, 1 kg mesenega sira 25—28, tlačenk 16—20, salame 70—100.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 4.

Kože: 1 konjska koža 120—150 Din, 1 kg goveje kože 8, telečje 14, svinjske 5, gornjega usnja 65—90, podplatov 55 do 65 Din.

Perutnina: Piščanec majhen Din 12, večji 35, kokoš 30—45, raca 15—28, gos 30—60, zajec domač, majhen 5, večji 35 Din.

Ribe: 1 kg morskih rib 20—30 Din.
Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka Din 2—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44, masla kuhanega 44—48, ementalškega sira 60 do 80, polementalškega 24—30, trapistnega 20—28, grojskega 25—28, tilsitškega 30—32, parmazana 80—100, sirčka 6—7, eno jajce 0.75—1.

Pijače: 1 liter vina novega 6—14 Din, starega 16—26, piva 9, 1 steklenica piva 5—5.50, 1 sodček piva (25 l) 150, 1 liter žganja 36—44 ruma 36—56, sadjevca 4 do 5, ena pokalica 1.50—2.50.

Kruh: 1 kg belega kruha 4.50 Din, črnega 4, ena žemlja 0.50.

Sadje: 1 kg črešenj 4—7 Din, posušenih sliv 9—12, ena limona 0.75—1, ena oranža 1.50—3.50, 1 kg rožičev 6—8, smokev 7—12, mandeljnov 42—56, orehov 8, luščenih orehov 40, rozin 16 do 24, maka 12—16.

Specerijsko blago: 1 kg kave I. 44 do 90 Din, II. 40—56, pražene I. 48—94, II. 44—56, čaja 60—250, soli 2.75, popra celega 44—60, mletega 44—60, cimeta 54—60, paprike 40—60, testenin 7—11, marmelade 18—36, pekmez 10, medu 14—20, sladkorja v prahu 13.50—14.50, v kristalu 12—12.50, v kockah 13.50 do 14, kvasa 34—40, škroba pšeničnega 12 do 20, riževega 16—24, riža 4—12, 1 l kisove kisline 45—50, kisa navadnega 2—4, vinskega 3.50—8, olja olivnega 16 do 20, bučnega 13—16, špirita denat 9 do 10, 1 kg mila 11—17, sode 1.80—2, ječmenove kave 8—14, cikorijske 16—26.

Žito: 1 kg pšenice Din 1.60—2, rži 1.60—2, ječmena 1.50—2, ovsna 2—2.50, koruze 1.40—2, prosa 2—4, ajde 1.50 do 3, fižola 1.80—4, graha 12—14, leče 10 do 14 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00g 3.40—3.75, št. 0 3.40—3.75, št. 2 3.20—3.50, št. 4 3—3.40, št. 5 2.80—3.25, št. 6 2.75—3.15, št. 7 1.75—2.50, ržene moke I. 3.25—3.50, II. 3—3.50, prosene kaše 3.30—4.50, ječmenčka 2.80—4, otrobov 1.30—2, koruzne moke 1.60—2.20, koruznega zdroba 2.30—3.80, pšeničnega zdroba 3.75—4.50, ajdove moke št. 1 5—6, št. 2 3.50—6, kaše 5—7.

Krma: 1 q sladkega ali kislega sena Din 60—110, ovsene, pšenične, ali ržene slame 55—65.

Kurivo: 1 kub. m trdih drv Din 120 do 145, mehkih drv 90—110, premoga trb. 40—45, velenj. 24—28, 1 kg oglja 1.50—2, koksa 0.75—1, 1 liter petroleja 7, bencina 6.50—7, 1 kg karbida 6—7, sveč 14—35.

Zelenjava: 1 kom. glavnote solate Din 0.50—2, zgodnjega zelja 3—6, karfijola 1—10, 1 šopek špargljev 3—6, 1 kupček špinata 1, 1 kom. kumarc 3—8, 1 kupček graha v stročju 1, 1 liter luščenega graha 8—12, 1 kg fižola v stročju 14 do 15, 1 šopek peteršilja 0.25, zelene 1—4, zelenjave za kuhno 0.50, 1 kg čebule 5 do 6, česna 18, 1 kom. pora 0.50, 1 kupček vrtnega korenja 1, kolerabe 0.50 do 2, 1 kg zgodnjega krompirja 6—7, poznega krompirja 1—1.50, hrena 16, zelja kislega 4—5, repe kisle 2.

Trg. jajce. Zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob J. žel. poročila: Nakupna cena se je zopet zvišala za pet par. Vsled precej hitro zvišanih cen kažeta nemški in italijanski trg tendenco poslabšanja. Izredno znižana nakupna moč prebivalstva ne dopusti, da bi cene ostale takšne kot so. Tudi sadje jajcem močno konkurira.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlekih dišav in ružninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

SPEDIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim trom od glav. kolodvora Carlsko skladišče. Mastne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.

Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

Lastna knjigo-veznica